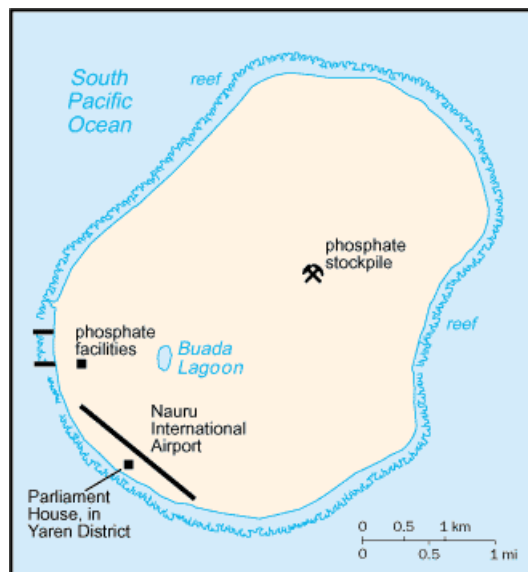

Ani Nauřané se nemohou radovat věčně

Obyvatelé tichomořské ostrovní Republiky Nauru, bohaté na velmi kvalitní fosfáty, se donedávna řadili k nejbohatším lidem na světě a žili si doslova jako v ráji. Žádná radost však netrvá věčně a Nauřané se dnes potýkají s vážnými zdravotními problémy, způsobenými nesprávnou životosprávou.

Asi 8000 obyvatel Republiky Nauru se stále může pochlubit velmi vysokými průměrnými příjmy - asi 4,5 tisíce dolarů za měsíc. Avšak zatímco se u ostatních národů v Tichomoří průměrná délka života v souvislosti s růstem hrubého národního produktu prodlužuje, u Nauřanů je tomu naopak. Výnosná těžba fosfátů z nich sice učinila bohaté lidi, změnila však i složení jejich jídelníčku a chuť cvičit.

Čtyři z pěti obyvatel ostrovního státu umírají předčasně kvůli nemocem a zraněním souvisejícím s jejich životním stylem. "Ti, kteří přežijí, se potýkají s cukrovkou a problémy s nadváhou," říká doktor Gauden Galea, odborník z univerzity na Maltě, v současné době působící na Nauru. "Většině předčasných úmrtí by se dalo zabránit. Jejich hlavní příčiny jsou zakořeněné v životním stylu těchto lidí," dodává Galea.

V nejrušnějším pruhu hlavní okružní silnice na Nauru, která tvoří asi 19 kilometrů dlouhý prstenec okolo ostrova, parkují otulí motocyklisté a řidiči svá vozidla vedle nemocnice a stojí ve frontě na léčbu cukrovky. O několik bloků dál doprovázejí rodiny vyzdobené rakve na hřbitov. "Zdravotní situace na Nauru je hluboko pod standardem," vysvětluje představitel naurského ministerstva zdravotnictví Mark Kun. Průměrná délka života místních obyvatel v posledních letech údajně klesla u mužů na 55 a u žen na 62 let. Více než 30 procent Nauřanů starších 35 let zároveň trpí cukrovkou. "Jakmile jsme změnilí životní styl pod vlivem západní civilizace, naše dříve zdravá tělesná konstrukce se stala nezdravou a obézní," říká Kun. "Převzali jsme špatné zvyky kouření cigaret, opíjení se alkoholem a konzumace nezdravých potravin," dodává.

Nauru nyní spíše připomíná měsíční krajinu, zjizvenou mnoha lety těžby fosfátů, a zbývá zde jen málo půdy pro pěstování rostlin. Lidé jsou proto nuceni žít na úzkém pobřežním pásu. Po desetiletí ostrov spoléhal na potraviny přivezené z Austrálie, Nového Zélandu a Fidži, zatímco rostoucí příjmy místním obyvatelům umožnily zakoupit si automobily a přestat se pohybovat po vlastních nohou. Obchody nabízejí široký výběr potravin v konzervě, sladkých a alkoholických nápojů a cigaret. Zelenina a ovoce zde jsou spíše zřídka a jsou drahé. "Nauřané mají v průměru 20 kilogramů nadváhy," uvádí filipínská dietetička Virginie Al-Meaitherová, která pracuje s pacienty nemocnými cukrovkou v naurské všeobecné nemocnici. Podle jejích slov je pro obyvatele Nauru velmi těžké přestat konzumovat velké množství koláčů, tlustého masa a sladkých nápojů, protože ovoce a zelenina jsou pro ně příliš drahé. "Neexistuje zde politika kontroly dovozu potravin a cen nebo jejich rovnoměrné distribuce po celém ostrově," vysvětluje. Podle zdravotnických poradců by měla naurská vláda podporovat dovozce ovoce a zeleniny a uvalit přísné daně na dovozce alkoholu a cigaret.